

Samarbejdsaftale uden betaling Fra Ensomhed til Handlekraft
Samt Fra Saxogade til Uddannelsesstart

Erfaringsopsamling 2024

Settlementet på Vesterbro

Indledning

Settlementet er en erhvervsdrivende fond, der er registreret som socialøkonomisk virksomhed med henblik på at skabe samfundsmæssig værdi. Vi er en professionel civilsamfundsorganisation, der sikrer inddragelse af civilsamfundet bl.a. i arbejdsfællesskaber, der sikrer udsatte borgeres sociale og kulturelle ligestilling. Settlementet er forankret på Vesterbro med aktiviteter i Dybbølsgade, Saxogade og Istedgade.

Beskæftigelsesindsatsen er tæt forbundet med vores otte socialøkonomiske butikker i den sociale hande­lsgade i Saxogade, en unik ressource og hjørneste­n i Settlementet. De 8 socialøkonomiske virksomheder er fagligt klædt på til at have udsatte borgere i praktik, samtidig med at de er ordinære butikker, der fungerer på kommercielle vilkår. Den sociale hande­lsgade er bredt repræsenteret i forhold til forskellige brancheretninger indenfor for eksempel service, butik, køkken, håndværk, IT-arbejde, fx webshop, med mere. Alle butikker i Saxogade fungerer som træningsbaner for borgerne, hvor det er muligt at arbejde, træne og få beskrevet nogle af de specifikke elementer, konkrete delmål og udviklingsområder, som skal til for at kunne træde ud i en virksomhedspraktik eller en uddannelsesinstitution udenfor Settlementet

Præsentation af de to projekter Fra Saxogade til Uddannelsesstart og Fra ensomhed til Handlekraft

Projekternes formål er at udvikle en ny metode, som styrker udsatte unge, så de igennem et sæt af tilrettelagte aktiviteter opnår nye reelle kompetencer og i et fællesskab formår at begrebsliggøre dem. Kompetencerne giver de unge et nyt kendskab, tillid og tro på egne ressourcer, og de unge får dermed forbedret deres muligheder for at gennemføre et uddannelsesforløb og/eller komme i arbejde. Projekterne er overordnet ens med de samme aktivitetselementer, eneste forskel er, at Fra ensomhed til Handlekraft er 52 uger mens Fra Saxogade til Uddannelsesstart er 26 uger.

Fra Saxogade til Uddannelsesstart har 6 optag i alt og går derfor ind i sit sidste optag i oktober 2024. Projektet vil tilbyde 75 udsatte unge et skræddersyet uddannelses- og beskæftigelsesrettet empowermentforløb af en gennemsnitlig varighed på 26 uger.

Fra ensomhed til Handlekraft startede i august 2023 og er på sit 3. optag ud af 6 – også for i alt 75 unge. I Fra ensomhed til Handlekraft tilbydes det samme antal uger

Samarbejdsaftale uden betaling Fra Ensomhed til Handlekraft Samt Fra Saxogade til Uddannelsesstart

fællesskabsaktiviteter, men på grund af den længere forløbstid er der mere tid til også at arbejde på det individuelle plan med praktik og andre udfordringer. Begge projekter optager 12-15 unge til opstart på samme tid (der forventes et vist frafald). De unge vil således følge hinanden igennem forløbet og sammen skabe konstruktive og støttende fællesskaber.

Udvikling

Det vigtigste i arbejdet med de unge, for at skabe udvikling i deres livssituation, er at vi møder borgerne, der hvor de er. Ved at stille sig ved siden af borgeren, kan mentoren tage skridtene sammen med borgeren imod udvikling. Dette gøres konkret ved at lytte til borgeren og finde ud af, hvad der fylder, for at finde ud af, hvad det vigtigste er, og hvor man skal starte. Er der for eksempel en stor gæld, som stresser, skal der handles på den så den kan parkeres, før borgeren er klar til at tage det næste skridt. Skal borgeren have styr på sin behandling, starter vi med det. Dette gøres på samme tid, som de andre aktiviteter starter op og indsatserne foregår dermed parallelt, hvilket fungerer godt. Således vil borgerne opleve, at de bliver taget alvorligt, samtidigt med, at de går i gang med at bevæge sig mod uddannelse og arbejdsmarked. Tålmodighed er en vigtig egenskab, da der først skal opbygges relationer og derefter, sammen med borgeren, foretages de nødvendige handlinger, for at borgeren bliver klar til at flytte sig.

Værktøjer i forhold til helhedsorienterede indsatser:

Kontinuitet

Kontinuitet er et af de vigtigste redskaber for, at borgeren kan komme tættere på sit mål. Hos os oplever borgeren kontinuitet i form af en fast mentor, som er gennemgående gennem hele forløbet og gennem tilknytningen til Settlementets geografiske sted, hvor både fællesskabsaktiviteter og individuelle samtaler foregår i hovedbygningen, mens praktik foregår ca. 200 m derfra i vores socialøkonomiske handelsgade. På den måde er borgeren altid kort fra, hvor mentoren sidder og mentoren er på sin side tæt på praktikstederne og de praktikansvarlige, hvilket betyder, samarbejdet kan være tæt og eventuelle justeringer i forhold til borgerens praktik kan udføres hurtigt. På den måde oplever borgeren i praksis i alle dele af forløbet, at mentoren er med på sidelinjen, hvilket skaber tryghed når noget bliver usikkert. Det kunne for eksempel være en ung, som har en nedsmeltning over noget i praktikken, hvor der er behov for støtte. Her kan praktikansvarlig eller borger selv ringe til mentor, som så har mulighed for at komme ned til praktikstedet og sikre at problemerne tages i opløbet, at praktikansvarlig, mentor og den unge i fællesskab kan justere indsatsen osv.

Visuelle værktøjer

Vi benytter visuelle værktøjer i forhold til at forklare forløbet. Vi har oversigter med billeder af de personer, den unge kommer til at møde i forløbet og oversigter over forløbets opstart og som helhed, som giver borgeren et visuelt kort over, hvad der skal ske i forløbet. Vi har brochurer, som beskriver praktikstederne med enkle ord og tidslinjer, som viser borgeren, hvornår hvad skal foregå. Vi oplever, at den tidligere introduktion af de visuelle værktøjer samt, at vi løbende genbesøger disse værktøjer, styrker deltagernes overblik over forløbet, hvilket gør det lettere for dem at deltage i aktiviteterne.

Narrativ metode

Den narrative metode bruger vi i aktiviteten Fortællinger i Fællesskab. Den narrative metode giver mulighed for at åbne op for og fortælle nye fortællinger om sig selv. Ud fra historiefortælling om det nære i den enkeltes liv udfolder kompetencer, værdier og drømme sig. Gruppen fungerer som vidner til den, der fortæller, hvilket gør historierne lettere for den enkelte at se i et større perspektiv og skaber forbindelser på tværs i gruppen gennem genkendelighed. Fortællinger i Fællesskab styres af en facilitator med kendskab til metoden. Redskabet bruger vi i bestræbelsen på at opnå ny indsigt for den enkelte og en større samhørighed i gruppen.

Motivation:

Fællesskabsorienteret tilgang

I begge ungeforløb er der flere fællesskabsorienterede aktiviteter. Hver enkelt borger har en fast mentor og en individuel praktik, men deltager samtidigt i Fællesskabsforløb og Fortællinger i Fællesskab.

I Fællesskabsforløbet mødes hele gruppen af unge med to facilitatorer, for sammen at finde frem til et fælles mål at arbejde henimod. Formålet er, at de unge møder andre unge og øver deres evner for samarbejde. Igennem forløbet får de unge udviklet deres sociale, personlige og faglige kompetencer, som skal sikre handlekraft i forhold til en mere langsigtet plan om uddannelse / job.

I Fortællinger i Fællesskab mødes de unge i mindre grupper og arbejder ud fra den narrative metode. Her finder de unge ud af, gennem historiefortælling, hvordan deres udfordringer og liv ligner andres og vækker genklang hos andre.

Begge fællesskabsaktiviteter har til formål at skabe samhørighedsfølelse blandt de unge og give dem en følelse af at kunne handle. De evner, de træner her, kan også bruges på en uddannelsesinstitution og på en arbejdsplads. Oplevelsen af at være en del af et fællesskab, hvor den unges bidrag anses for værdifuldt øger motivationen for fremmøde / deltagelse

Troen på de unge

Vores erfaring er, at de unge er meget usikre og mangler tiltro til egne evner, når de møder op til fællesskabsaktiviteterne. Hovedparten af de unge har dårlige skoleerfaringer med sig, og udtrykker nervøsitet og usikkerhed omkring deltagelse i gruppeforløb.

Vi styrker de unges motivation, fordi vi har en grundlæggende tro på, at de unge gør hvad de kan / er i stand til i forhold til at skabe en forandring i deres liv – fx i forhold til at blive mere klar til uddannelse og job, men deres udfordringer kan være så komplekse, at de føler begrænset handlerum i forhold til at rykke på deres problemer. Når der arbejdes med de barrierer, som de unge beskriver, de har for at komme videre i deres liv, øges der handlemuligheder og dermed deres motivation. Vores mentorer arbejder helhedsorienteret med borgeren for at understøtte den progression, som vi tror på, at den unge er motiveret for. Et vigtigt greb er skabe tillid og tilhørsforhold, understøtte empowerment og dermed den unges handlekraft.

Der er vores fagprofessionelles rolle hele tiden at møde de unge i deres individuelle ståsteder, fastholde troen på at hver enkelt deltager gør præcis, hvad de er i stand til. Vi sætter troen på den unges ressourcer i centrum. Vi vægter de unges stemmer meget højt, hvorfor en central tilgang i fællesskabsforløbet er at lade deltagerne formulere en sag, de vil arbejde med og understøtte de unges handlekraft.

Derudover har vi erfaret, at det øger motivationen hos den unge, hvis der er tydelighed omkring formål og meningen med de forskellige indsatser samtidig med, at der tilbydes ekstra støtte i overgangen mellem de forskellige indsatser, da overgange generelt er svært for sårbare unge / unge der lever i udsathed.

Det rummelige arbejdsmarked:

Et af Beskæftigelsen i Settlementets grundindsatser er samarbejdet med virksomheder. Efter afklaring i en af vores interne praktikker, hvor borgeren kan øve sig i at være på arbejde, kobles en virksomhedskonsulent på. Virksomhedskonsulenten finder sammen med borgeren ud af, hvilken praktik, der kan matche, og går på jagt efter den. Virksomhedskonsulenterne hos os har et bredt netværk af virksomheder, som de samarbejder med. For at samarbejdet skal være frugtbart, er det vigtigt at virksomhedens interesser plejes, samtidigt med at den givne praktik skal kunne leve op til borgerens skånebehov og indeholde opgaver, som borgeren enten allerede bestrider, eller som ligger indenfor læringsrækkevidde. Afhængigt af forløbet arbejdes der imod løntimer, enten som et supplement til praktikken, henimod fleksjobansættelse eller ordinær beskæftigelse. Er borgeren under afklaring til førtidspension, vil fokus i højere grad være på selve afklaringen. En del af de unge bliver i den interne praktik gennem hele praktikken, fordi de er for dårlige til at bevæge sig videre før meget senere.

Samarbejdsaftale uden betaling Fra Ensomhed til Handlekraft
Samt Fra Saxogade til Uddannelsesstart

Erfaringer med unge der starter i uddannelse:

En del af vores unge starter i uddannelse, mange af dem efter praktik på et af vores egne praktiksteder. I praktikken har disse unge tit trænet sig i at møde til tiden, holde pauser efter behov, komme afsted flere dage om ugen med videre. Praktikken er som sådan en god træningsbane i forhold til at gå på uddannelse, fordi mange af de unges udfordringer blandt andet består i at komme i gang og holde fast, efter de måske har været væk fra uddannelsessystemet i en længere periode. En stor del af de unge, som kommer i Settlementet, er for dårlige til at starte på job eller i uddannelse, og kommer til os for at få en afklaring til fleksjob eller førtidspension. Disse er i praktik af andre årsager – de skal afklares i forhold til arbejdsevne og skånebehov.

Cases:

Tanja:

Tanja er 24 år, da hun starter i Fra ensomhed til Handlekraft. Hun fortæller, at hun har været igennem flere år med alvorlig psykisk sygdom og hjemløshed, men nu er ved at rejse sig fra dette. Hun er klar til at komme i gang. Hun starter i praktik i en Settlementets butik, som er lille og med overskuelige opgaver. Hun har brug for ikke at skulle tage stilling til for mange mennesker og ikke at føle sig unødigt presset, hun føler sig allerede presset bare ved at skulle møde en dag om ugen i praktikken. Hun kommer godt ud af det med den praktikansvarlige og laver mange praktiske opgaver. Samtidigt starter hun i Fællesskabsforløb, hvor hun øver sig i ikke at tage ansvar for hele gruppen, samtidigt med hun bidrager så godt hun kan. Efter to måneder føler hun, praktikken er blevet for lidt for hende, hun har brug for flere udfordringer og har gennem snakke med andre praktikanter og praktikansvarlige i gaden, fundet frem til, at hun gerne vil starte i Cafe Sonja. Tanja ønsker at øve sig i at arbejde under øget pres og med flere mennesker omkring sig. En dag, hvor hun er i praktikken, og en person, hun har været meget uvenner med for nogle år siden, pludselig står som kunde foran hende, bliver hun først i tvivl om, hvordan hun skal reagere. Hun fortæller til den praktikansvarlige, at hun har det meget dårligt med denne person, og den praktikansvarlige vælger at tilbyde Tanja at gå ud på lageret og lave nogle opgaver. Dette tager hun imod, men får kort efter en følelse af, at hun har ladet den anden person vinde, og føler det er svært at tale med den praktikansvarlige. Hun sender derfor en sms til sin mentor, som heldigvis har tid til at komme ned og tage en samtale med Tanja og forklare situationen til den praktikansvarlige. På denne måde, bruges nærheden og kontinuiteten effektivt i forløbet. Tanja har ugentlige samtaler med sin mentor, og kender hende rigtig godt. Mentor ved også, hvilke udfordringer, Tanja har, og kan spore sig ind på, hvad der vil være bedst at gøre i situationen.

Samarbejdsaftale uden betaling Fra Ensomhed til Handlekraft
Samt Fra Saxogade til Uddannelsesstart

Lotte:

Lotte starter i Fra Saxogade til Uddannelsesstart. Hun er 23 og er for nyligt diagnosticeret med ADHD. Hun er i gang med at afprøve medicin og drømmer om at blive dyrlæge. Lotte starter i en butik i Saxogade, hvor hendes arbejdsstation bliver ude bagved, da hun er følsom overfor lyde og mennesker. Hun bruger efter aftale høretelefoner, hvis hun føler sig overvældet af indtryk i løbet af dagen. Hun starter i Fællesskabsforløb, hvor det hurtigt viser sig, at hun efter kort tid bliver overstimuleret af at være sammen med andre mennesker, hvilket viser sig ved udbændthed og psykisk skrøbelighed. Gennem samtaler inspireret af narrativ metode udvikler Lotte sammen med mentor et sprog for, hvad der sker med hende, når hun er sammen med for mange mennesker og en strategi for, hvad hun kan gøre ved det. Dette bliver omdrejningspunkt for samtalerne gennem resten af forløbet. Lotte har brug for lidt mere tid og bliver forlænget i sin praktik og sit forløb, hvorefter hun formår at komme ind på veterinæruddannelsen på universitetet og starter op året efter hun startede i forløb hos Settlementet.

Anbefalinger:

Ud fra vores erfaringer anbefaler vi tæt og kontinuerlig opfølgning, både på praktik og andre aktiviteter og på borgerens helbred og tilstand i det hele taget. En god og tæt relation til mentoren gør, at man kan tale åbent med borgeren om det vigtige og derved være med til at rykke borgerne i den retning, de ønsker. Stor opmærksomhed på de små dele af borgerens forløb og muligheden for at påvirke disse, gør en stor forskel i forhold til forløbet.